

10—13 januari

Debatter m. m.

	Sid.
Måndagen den 10 januari	
Hälsningstal av ålderspresidenten	3
Anförande av ålderspresidenten och talmannen efter talmans- valen	5
Meddelande ang. sammanträdestider	5
Tisdagen den 11 januari	
Anförande av talmannen å rikssalen	7
Onsdagen den 12 januari	
Interpellationer:	
av herr Edström om lokaler för verksamheten till förebyggande av sjukdomen PKU	11
av herr Adolfsson ang. de hygieniska förhållandena på fartyg	12
Ang. anmärkning mot statsrådet Sträng	13
Meddelande ang. enkla frågor:	
av herr Strandberg om tillsättande av begärd beredning röran- de den högre tekniska utbildningens utbyggnad i Norrland	14
av herr Petersson, Erik Filip, om vissa problem i samband med invandringen till vårt land	14
av herr Strandberg ang. bristen på havsisbrytare	14
Torsdagen den 13 januari	
Interpellation av herr Sundin ang. statstjänstemännens bisysslor	22

Samtliga avgjorda ärenden

Måndagen den 10 januari		Sid.
Protokoll från justitiedepartementet ang. fullmaktsgrensning ..		3
Upprop		4
Val av talman och vice talmän		5
Val av sekreterare		5
Onsdagen den 12 januari		
Val av talmanskonferens		9
Val av kanslideputerade		9
Val av suppleanter för kanslideputerade		9
Val av kanslitillsättare		9
Val av ekonomideputerade		10
Torsdagen den 13 januari		
Val av ledamöter i de ständiga utskotten		15
Val av statsrevisorerna jämte suppleanter		16
Val av ledamöter och suppleanter i riksdagens krigsdelegation ..		17
Val av medlemmar i Nordiska rådet		18
Val av ledamot i riksdagens löne delegation		18
Val av suppleanter i de ständiga utskotten		18
Val av suppleanter i Nordiska rådet		20
Val av suppleanter i riksdagens löne delegation		20

Sedan i kraft av § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen riksdagen sammankommit här i huvudstaden måndagen den 10 januari 1966, sammanträdde riksdagens första kammare i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsal samma dag,

Måndagen den 10 januari,

kl. 11.00

Fröken ANDERSSON framträdde till talmansbordet och yttrade:

Enligt bestämmelserna i riksdagsordningens § 33 mom. 2 ankommer det på mig att öppna detta plenum.

Jag ber då att först få hälsa kammarens ledamöter välkomna till årets arbete. Jag hoppas att de redan »inarbetade» skall ha haft tillfälle att hämta nya krafter och kunna ta friska tag. De nytillträdande hoppas jag skall finna god trivsel i det arbete, som väntar på deras insatser.

En mödosam tid ligger framför oss alla. Det är ju så att riksdagens arbetsbörda ständigt ökar; en undersökning av riksdagens organisationsutredning visar att arbetsbördan från 1949 har växt med minst 50 procent, och den tendensen tycks fortsätta framöver. År efter år har man räknat med att arbetsvillkoren skulle bli sådana att effektiviteten i arbetet kunde förbättras; bl. a. har man hoppats på en jämnare spridning av ärendena över riksdagsåret. Förhoppningarna i dessa hänseenden har emellertid inte kunnat infrias. Som alla säkert minns, antog vi i mitten av december en del förslag som ursprungligen framlagts av organisationsutredningen och som säkerligen kan leda till en bättre planering. Visserligen antogs inte förslagen alldeles ograverade, men dock till största delen.

Det ankommer nu på riksdagen själv och i övrigt på dem det vederbör att se till att intentionerna fullföljes. Det beror i stor utsträckning på oss själva, om arbetet skall bli mer effektivt. — Inom

parentes vill jag säga, att jag tycker att det var ett mycket gott grepp av talmanskonferensen att tillsätta organisationsutredningen. Man önskar fler initiativ i samma syfte.

Jag hoppas alltså att vi skall få ett gott arbetsår. Visserligen kommer mötsättningar att uppstå både i principiella och i praktiska frågor — detta är alldeles i sin ordning — men det kanske inte heller kan vara alldeles ur vägen att påminna om det väsentliga förhållandet att vad som skiljer oss åt dock i grund och botten är mindre betydelsefullt än det som förenar oss.

Med dessa ord förklarar jag kammarens första plenum för året öppnat.

Sedan ordföranden därefter intagit talmansplatsen, tillkännagav ordföranden, att hon på grund av bestämmelsen i § 1 mom. 2 av kammarens ordningsstadga anmodat f. d. byråsekreteraren W. Stenwall att, till dess sekreterare blivit utsedd, föra kammarens protokoll, ävensom att ordföranden för tillfället anställt övriga befattningshavare, som ansetts erforderliga.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet inkomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 5 januari 1966.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och che-

fen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter som skall företas inför departementschefen innan årets riksdag sammanträder; och infann sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar Åsbrink, Kollberg och Wärnberg och av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Strand, Östman och Johansson.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter för 17 personer, som vid val i oktober 1965 för vissa valkretsar utsetts till ledamöter av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1966. Härjämte hade till departementet inkommit fullmakter för 3 personer, vilka vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda som ledamöter av första kammaren i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Vid granskning av fullmakterna framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen och förteckning på de granskade fullmakterna skulle jämte fullmakterna överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

K. G. Grönhagen

Den återopade förteckningen lydde sålunda:

Förteckning

på ledamöter av riksdagens första kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 5 januari 1966.

Jönköpings län

- 1 Redaktören Göran Karlsson i Huskvarna
- 2 Arbetsförmedlingsassistenten Tage Johansson i Jönköping
- 3 T. f. biträdande skoldirektören Rolf Wirtén i Jönköping
- 4 Redaktören Torsten Bengtson i Jönköping

- 5 Statsrådet Olof Palme
- 6 Direktören Holge Ottosson i Anderstorp

Malmöhus län med Malmö stad

- 7 Fru Margit Lundblad i Malmö
- 8 Distriktsbarnmorskan Lilly Ohlsson i Jordberga

Göteborgs och Bohus län

- 9 Rektorn Einar Dahl i Uddevalla
- 10 Tulldirektören Eskil Tistad i Kungälv
- 11 Lantbrukaren Nils Magnusson i Grebbestad
- 12 Lantbrukaren Herbert Hermansson i Björlanda
- 13 Lantbrukaren Arne Svenungsson i Svenshög

Värmlands län

- 14 Rektorn Dagmar Ranmark i Värmlandsbro
- 15 F. d. pappersbruksarbetaren Oscar Carlsson i Säffle
- 16 Landstingsmannen Karl-Erik Eriksson i Arvika
- 17 Landstingsmannen Kaj Lokander i Karlstad
- 18 Partisekreteraren Sten Andersson i Farsta
- 19 Överläkaren Rolf Kaijser i Karlstad

Västernorrlands län och Jämtlands län

- 20 Maskinisten Ivar Högström i Kramfors

Här skulle antecknas, att fru Lundblad, fru Lilly Ohlsson och herr Högström utsetts att inträda såsom ledamöter av kammaren i stället för respektive herrar Axel Svensson, Ahlkvist och Hjalmar Nilsson, vilka av sagt sig sina riksdagsmannabefattningar.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes nu upprop av kammarens ledamöter, varvid såsom frånvarande antecknades:

herr *Anderson, Carl Albert*,
 » *Jansson, Erik*,
 » *Elmgren*.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare

Härmed hemställes om ledighet från riksdagsarbetet den 10 och den 11 januari 1966 på grund av utrikes resa.

Stockholm den 15 december 1965

Erik Jansson

Den begärda ledigheten beviljades.

Herr *Elmgren* hade låtit anmäla, att han på grund av sjukdom vore hindrad att infinna sig vid kammarens sammanträde denna dag.

Företogs val av talman; och utsågs därtill:

herr Boheman med 144 röster.

Anställdes val av förste vice talman; och utsågs därtill:

herr Strand med 142 röster.

Företogs val av andre vice talman; och utsågs därtill:

herr Johansson, Ivar, med 127 röster.

Fröken **ANDERSSON**, som nu lämnade talmansplatsen, anförde därvid till herr talmannen:

På kammarens vägnar ber jag att till Eder, herr talman, få överlämna talmansklubban med förhoppning om att denna i fortsättningen som hittills kommer att handhas med all önskvärd övöld och skicklighet.

Herr **TALMANNEN** intog talmansplatsen och yttrade:

Jag ber att å mina egna samt förste och andre vice talmannens vägnar få framföra vårt djupt kända tack för det fortsatta förtroende som kammarens ledamöter visat oss. Tillåt mig att uttrycka den till förvissning gränsande förhoppningen att samarbetet mellan kam-

marens ledamöter och talmännen i fortsättningen kommer att bli lika friktionsfritt som hittills.

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren att nu företaga val av sekreterare.

Valet företogs; och befanns efter valförrättningens slut hava blivit till sekreterare utsedd:

hovrättsrådet K.-G. Lindelöw med 130 röster.

Hovrättsrådet Lindelöw fick nu företräde, underrättades, att han blivit av kammaren vald till sekreterare, och övertog protokollsföringen.

In fidem

W. Stenwall

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att tisdagen den 11 innevarande månad kl. 11.00 infinna sig uti slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelningen av dessa biljetter proportionellt i förhållande till ledamotsantalet i varje valkrets finge ske genom sekreteraren.

Denna hemställan bifölls.

Härefter anförde herr **TALMANNEN**: Jag vill fästa uppmärksamheten på att till kammarens ledamöter utdelats en preliminär plan för kammarens plena under vårsessionen. Beträffande de olika detaljerna hänvisar jag till planen.

Dock vill jag påpeka att frågestunderna från och med februari månad, med undantag för slutet av sessionen, hålls på torsdagar, i första kammaren kl. 16.00 och i andra kammaren kl. 16.30.

Jag vill likaledes erinra om att remissdebatten, såsom redan under höst-sessionen tillkännagivits, hålls med början onsdagen den 19 dennes samt att påskuppehållet förlagts till tiden den 2—12 april.

Det är min avsikt att under vårsessionen, utom i sessionens slutskede, före-

slå kammaren att avsluta sina onsdagsplena kl. 22.00 och sina fredagsplena senast kl. 17.30.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 11.52.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Tisdagen den 11 januari

Kammaren sammanträdde kl. 10.30.

Det antecknades, att herr *Anderson, Carl Albert*, infunnit sig vid riksdagen.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde onsdagen den 12 innevarande månad företaga följande val, nämligen

dels av fyra ledamöter i talmanskonferensen,

dels av två kanslideputerade samt av två suppleanter för dessa,

dels av sex ledamöter att delta i tillsättandet av vissa befattningshavare hos kammaren,

dels ock av fyra ledamöter att handha vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

Detta förslag antogs.

Herr talmannen anförde vidare, att han, likaledes efter samråd med andra kammarens talman, finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde, som komme att hållas torsdagen den 13 i denna månad, företaga val *dels* av ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, *dels* av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, *dels* av ledamöter och suppleanter i riksdagens krigsdelegation, *dels* av medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet, *dels ock* av en ledamot och två suppleanter i riksdagens lönedelelegation.

Vad herr talmannen sålunda föreslåg bifölls.

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren nu, kl. 10.33, att ajournera sina förhandlingar till kl. 10.45.

Till åttlydnad av Kungl. Maj:ts kallelse avgingo herr talmannen och kammarens ledamöter kl. 10.45 till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av kyrkoherden i Norrbärke pastorat, hovpredikanten Helmer Fält. Efter gudstjänstens slut begav kammaren sig till rikssalen, i vilken även andra kammaren infann sig.

Hans Maj:t Konungen kom tillstådes och öppnade riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal.

Herr TALMANNEN framträdde därpå och yttrade:

Eders Majestät!

Även om stormaktsmotsättningarna i viss mån ändrat karaktär och faran för ett allmänt kärnvapenkrig för närvarande förefaller mindre påtaglig, oroas världen allt fortfarande på skilda kontinenter av allvarliga konflikter, väpnade eller latent, vilkas konsekvenser icke kan överblickas.

För ett litet, alliansfritt land synes alltjämt en kringsynt politik med fortsatt försvarsberedskap erforderlig. Det är givetvis ägnat att ingiva tillfredsställelse att Förenta Nationernas generalförsamling under 1965 kunnat sammanträda i normal omfattning. Världsorganisationens finansiella kris är dock ännu icke löst och dess möjligheter till fredsbevarande ingripande alltfört begränsade. Sveriges medverkan i arbetet för en realistisk utveckling av organisationen i förbundsaktens anda har säkerligen svenska folkets anslutning. Det samma gäller strävandena att åstadkom-

ma åtminstone något eller några positiva steg i riktning mot nedrustning och för förhindrande av kärnvapenspridning utan väsentlig rubbning av den maktbalans, varigenom freden mellan stormakterna hittills i stort kunnat upprätthållas.

Det synes icke helt uteslutet att nya möjligheter för europeiska integrationssträvanden under detta år kan yppas. I alla händelser synes svensk beredskap för anpassning till eventuellt nya alternativ vara av nöden.

Den hungersnöd som under det närmaste årtiondet synes hota en stor del av mänskligheten, torde endast kunna begränsas eller avlägsnas genom ett intensifierat internationellt samarbete, vilket Sverige efter måttet av sina krafter synes böra främja.

Det gångna året har för Sveriges del medfört fortsatt ekonomisk expansion. Kostnadsstegringarna och den utländska bytesbalansens ogynnsamma utveckling utgör dock påtagliga orosmoment. Skall den framstegstakt som alla eftersträvar kunna bibehållas, fordras att svensk export och svensk arbetsinsats främjas och den inhemska kostnadsnivån icke drives i höjden på sådant sätt, att vi i en allmänt skärpt internationell konkurrens kommer i underläge. För vissa ur svensk synpunkt viktiga exportnärningar är konjunkturen präglad av betydande osäkerhet. Samhällets resurser har sin givna begränsning; icke alla krav, i och för sig aldrig så berättigade, kan på en gång eller inom några få år tillfredsställas. En viss företrädesrätt i fråga om investeringar och utgifter och en mera utdragen tidsperiod för reformers genomförande torde vara nödvändig,

om inte ramen för nationens tillgångar skall sprängas. Genom en försiktig och omsorgsfull planering av offentliga utgifter lägges en säkrare grund för en jämnare framstegstakt.

De förslag som av Eders Kungl. Majestät framlägges kommer att nu som tillförne av första kammaren med omsorg prövas med rikets bästa för ögonen.

Första kammaren tillåter sig genom mig uttrycka den varma förhoppningen att Eders Majestät, trots de svåra personliga prövningar som det gångna året medfört, även i fortsättningen med obruten hälsa och kraft skall kunna ägna sig åt sitt höga värv.

Första kammaren betygar Eders Majestät sin vördnad, trohet och tillit.

Sedan andra kammarens talman där-
efter i denna kammarens namn till
Hans Maj:t Konungen framfört andra
kammarens undersåtliga vördnad, fingo
talmännen vardera mottaga, av herr
statsrådet och chefen för finansdeparte-
mentet Sträng ett exemplar av Kungl.
Maj:ts proposition nr 1, angående stats-
verkets tillstånd och behov under bud-
getåret 1966/67, samt av herr stats-
rådet och chefen för justitiedeparte-
mentet Kling ett exemplar av Kungl.
Maj:ts berättelse till 1966 års riksdag
om vad i rikets styrelse sig tilldragit,
varefter ceremonien å rikssalen avslu-
tades och första kammaren enligt be-
slut, fattat före avtågandet från sam-
lingsrummet, åtskildes vid utgången
från rikssalen kl. 12.25.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Onsdagen den 12 januari

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN** erhöill på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Jag ber att få hemställa att första kammaren måtte besluta att antalet suppleanter i de ständiga utskotten, förutom utrikesutskottet, skall vad denna kammare beträffar bestämmas till: för konstitutionsutskottet 12, för statsutskottet 27, för bevillningsutskottet 14, för bankoutskottet 11, för första lagutskottet 12, för andra lagutskottet 13, för tredje lagutskottet 13, för jordbruksutskottet 14 samt för allmänna beredningsutskottet 17.

Denna hemställan bifölls.

Företogs val av fyra ledamöter i talmanskonferensen; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Andersson, Birger, med 88 röster,
 » Bengtson » 88 » ,
 » Holmberg » 88 » ,
 » Lundström » 88 » .

Då val av två kanslideputerade nu skulle anställas, begärdes ordet av herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN**, som anförde:

Herr talman! För de återstående val som skall förrättas vid detta plenum ber jag att få avlämna gemensamma listor, en för varje val. Listorna har godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen, och varje lista uppfar namn på så många personer som det ifrågavarande valet avser.

Herr förste vice talmannen avlämnade därefter fyra särskilda listor.

Den lista, som avsåg valet av kanslideputerade, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Augustsson
 fröken Andersson

Sedan denna lista upplästes och av kammaren godkänts, förklarades herr Augustsson och fröken Andersson hava blivit utsedda till kanslideputerade.

Företogs val av två suppleanter för kanslideputerade.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Damström
 Andersson, Torsten

Efter det denna lista upplästes och av kammaren godkänts, förklarades herr Damström och Torsten Andersson hava blivit utsedda till suppleanter för kanslideputerade.

Anställdes val av sex ledamöter att delta i tillsättandet av de i 30 § andra stycket riksdagsstadgan avsedda befattningshavare hos kammaren.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Svedberg, Erik
 Mossberger
 Andersson, Axel
 Ohlsson, Ebbe
 Mårtensson
 Elofsson

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades herrar Erik Svedberg, Mossberger, Axel Andersson, Ebbe Ohlsson, Mårtensson och Elofsson hava blivit utsedda till kansliltillsättare.

Företogs val av fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Andersson, Birger
Hilding
Schött
Larsson, Nils Theodor

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades herrar Birger Andersson, Hilding, Schött och Nils Theodor Larsson hava blivit utsedda till ekonomideputerade.

Upplästes en till kammaren inkommen skrivelse av följande lydelse:

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller härmed om entledigande från uppdraget att vara fullmäktig i riksbanken för återstående delen av valperioden 1965—1968.

Jordholmen den 31 december 1965

Emil Ahlqvist

På särskilda propositioner biföll kammaren berörda anhållan samt beslöt, att vederbörligt val skulle i föreskriven ordning anställas.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med andra kammarens talman finge föreslå, att första kammaren ville besluta att vid sammanträde, som komme att hållas onsdagen den 19 i denna månad, företaga val av valmän och suppleanter för utseende av ej mindre fullmäktige i riksbanken och i riks-

gäldskontoret än även suppleanter för fullmäktige i nämnda bank och kontor.

Detta förslag antogs.

Herr FÖRSTE VICE TALMANNEN erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Jag ber att få föreslå att kammaren måtte besluta att antalet suppleanter för de valmän, som skall utse fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret jämte suppleanter för dem, bestämmas till tio.

Härtill lämnade kammaren sitt bifall.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts nästlidna dag på rikssalen överlämnade berättelse till 1966 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts under gårdagen på rikssalen överlämnade proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1966/67, blev densamma bordlagd.

Anmälades och bordlades

dels följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 2, angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66;

nr 4, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål;

nr 5, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433) om försäkringsrörelse, m. m.;

nr 6, med förslag till lag angående ändring i lagen den 26 februari 1960 (nr 22) om statlig krigsförsäkring, m. m.;

nr 7, angående livränta till vissa personer;

nr 9, med förslag till lag angående ändring i lagen den 27 november 1953

Interpellation om lokaler för verksamheten till förebyggande av sjukdomen PKU (nr 688) om hälso- och sjukvård vid krig och andra utomordentliga förhållanden (krigssjukvårdslag), m. m.; samt

nr 10, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin, m. m.;

dels ock Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade skrivelse nr 8, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt 46 § riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet.

Anmäldes och bordlades

riksdagens revisorers berättelse över den år 1965 av dem verkställda granskningen av statsverket;

riksdagens revisorers berättelse över den år 1965 av dem verkställda granskningen av riksbanken;

riksdagens revisorers berättelse över den år 1965 av dem verkställda granskningen av riksgäldskontoret;

justitieombudsmannens ämbetsberättelse; och

militeombudsmannens ämbetsberättelse.

Interpellation om lokaler för verksamheten till förebyggande av sjukdomen PKU

Ordet lämnades på begäran till herr **EDSTRÖM** (fp), som anförde:

Herr talman! Bland våra utvecklingsstörda barn finnes en grupp, där efterblivenheten och den låga intelligensen förorsakas av en sjukdom, som efter den norske läkare som först beskrev densamma, kallats *Föllings sjukdom*. Numera kallas den mest PKU, en förkortning av phenylketonuria, det internationellt vedertagna namnet på sjukdomen. Man har upptäckt, att det väsentliga här är en rubbning av ämnesomsättningen med resultat, att fenyylketon uppträder i utsöndringen (urin och svett). Man fann snart, att det icke var

fenylketonerna i och för sig, som åstadkom de nervskador, som framkallar efterblivenheten, utan omvandlingsprodukter av dessa ketoner, som stör en viss äggviteomsättning i organismen.

Dessa omvandlingsprodukter ansamlas i kroppsvätskorna, så snart barnet börjat intaga animalisk föda, vare sig den består av modersmjölk eller tillägg. Genom att sätta barnet på viss diet, kan man hindra, att omvandlingsprodukterna uppstår och skadorna uppkommer — om dessa skador redan uppkommit, är de obotbara. Skadorna brukar börja visa sig under fjärde till tionde levnadsveckan. Behandlingen måste därför insättas tidigare. Detta är möjligt då diagnosen är lätt.

Med en mycket enkel och billig bakteriologisk-kemisk metod för massundersökning av äggviteämnen kan nu diagnosen på denna sjukdom hos de nyfödda ställas. Detta har bl. a. praktiskt visats i USA på ett barnmaterial av omkring 2 miljoner. I Sverige har docent Nils Palmstierna på statens bakteriologiska laboratorium skapat ett team, som här praktiskt kan genomföra en sådan massundersökning av barnen i vårt land, om resurser härför skapas. Man räknar med att på så sätt årligen hindra ca 20 fall av höggradig efterblivenhet att uppkomma. Då man vet, att varje sådant fall ej blott är en stor personlig tragedi utan även kostar det allmänna omkring 1,5 miljon kronor i omkostnader under livet, synes det synnerligen angeläget, att denna sjukdomsförebyggande verksamhet kommer till stånd med det snaraste.

Under hösten 1964 uppgjordes av Palmstierna ett förslag till praktisk organisation av detta, vilket tillstyrktes av medicinalstyrelsen. Palmstierna fick därefter från olika enskilda håll medel för att igångsätta en provdrift, som kom i gång under våren 1965. I skrivelse i juli 1965 hemställde statens bakteriologiska laboratorium till socialdepartementet om lokaler och personal för att göra denna provdrift kontinuerlig och

Interpellation ang. de hygieniska förhållandena på fartyg

omfatta alla landets barn. Samtliga remissinstanser tillstyrkte. Regeringens beslut dröjde till den 17/12 1965. Under tiden hade dock den provisoriska verksamheten kunnat hållas i gång genom ytterligare tillskott från enskilt håll.

Regeringens beslut innebar att 5 nya tjänster inrättades från och med 1 januari 1966 för detta ändamål (en chef, en ingenjör, en laboratris, en sekreterare och ett laboratoriebiträde).

Återstår lokalfrågan. Från byggnadsstyrelsen, som redan under senare delen av sommaren 1965 fått frågan om anordnande av provisoriska baracklokaler på remiss, har ännu icke något svar inkommit. I avvaktan därpå har socialdepartementet den 5 januari 1966 beslutat att överflytta verksamheten till provisoriska laboratorielokaler i karolinska sjukhuset, som får användas till slutet av juni månad detta år. Dessa lokaler om 80 kvm är ej idealiska men kan användas, om man nöjer sig med att blott undersöka halva landets barn. Den verksamhet över hela landet, som åsyftats, är emellertid omöjlig att där åstadkomma.

Det synes angeläget, att detta ärende snarast möjligt bringas till sin lösning. Detta kan ej ske utan att byggnadsstyrelsen framlägger förslag om hur lokalutrymmena skall ordnas genom provisorisk barack. Efter det kostnadsberäkningar gjorts och medel beviljats, tager det sedan minst ytterligare 8 veckor innan en beslutad barack hinner uppföras. Efter det personalen flyttat in och påbörjat verksamheten, tar det, enligt de uppgifter jag inhämtat, högst ett par månader innan hela landet kan omfattas av densamma. I nuvarande läge är det emellertid omöjligt att planera detta, då framtiden är så osviss.

Med anledning av vad jag sålunda anfört, anhåller jag om kammarens medgivande att till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet framställa följande interpellation:

När kan det förväntas att lokalfrågor-

na för den sjukdomsförebyggande verksamheten beträffande PKU-barnen blir lösta på ett mer definitivt sätt än i dag, så att verksamheten skall kunna omfattas hela landet?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Interpellation ang. de hygieniska förhållandena på fartyg

Herr ADOLFSSON (k) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Den hälsokontroll av sjöfolk som förekommer före påmönstringarna har under de senaste åren utbyggt betydande. När det däremot gäller de förhållanden ombord som kan påverka den påmönstrades hälsofråga är kontrollen synnerligen bristfällig. Regler som föreskriver en fortlöpande läkarsakkunnig inspektion av livsmedelshygieniska samt sanitära och arbetshygieniska förhållanden ombord saknas nämligen.

Denna fråga berördes i en motion till riksdagen år 1965 i anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 132 med förslag till ny lag om säkerhet på fartyg. Sedan dess har i ytterligare ett flertal fall bekräftelse vunnits på det trängande behovet av lagstiftning eller andra åtgärder för att främja denna hälsovårdsfråga.

Som ett illustrativt exempel vill jag här nämna problemet med färskvattnet ombord. I den nya lagens tredje kapitel sägs i sjätte paragrafen att »vatten skall finnas i erforderlig mängd och av tillfredsställande beskaffenhet». Att *anskaffa* vatten av sådan beskaffenhet torde vid i vart fall flertalet svenska hamnar inte erbjuda någon svårighet. Sedan återstår emellertid frågan om sättet för vattnets ombordtagande och följande förvaring. Det är framför allt i detta avseende som allvarliga brister förekommer.

Interpellation ang. de hygieniska förhållandena på fartyg

Formellt faller på fartygsinspektionen att undersöka hygienien beträffande livsmedlen ombord, däribland även dricksvattnet. Undersökningssystemets bristfällighet kan emellertid belägas av följande. Enligt lämnade uppgifter av hälsovårdsnämnden i Göteborg har fartygsinspektionen där inte under de senaste åtta åren rapporterat ett enda fall av bristande hygien i dessa avseenden. När emellertid hälsovårdsnämnden själv för någon tid sedan företog undersökning ombord på ett antal fartyg tillhöriga svenskt rederi uppdagades, att 37 % av dessa hade direkt hälsovådligt dricksvatten. Hälsovårdsinspektör Bertil Bogren uttalade i sammanhanget: »Vi har flera fartyg där dålig livsmedelshygien och vattenvård lett till massor av sjukdomsfall och epidemier.»

Flera andra exempel på allvarliga brister i de sanitära förhållandena har på senaste tiden offentligt redovisats. I anslutning därtill har bl. a. länsläkare Sigfrid Jonsson i Malmö beklagat frånvaron av bestämmelser som gör det möjligt att »bedriva effektiv inspektion av sundhetsförhållandena ombord på fartyg», medan kommissarie Sven Blomkvist hos hälsovårdsinspektionen i Stockholms stads hälsovårdsnämnd efterlyst »fortlöpande rutinkontroll i preventivt syfte».

Enligt min mening borde som ett led i strävandena att förebygga ohälsa i arbetet och motverka yrkessjukdomar ett system upprättas för fortlöpande medicinsk kontroll av livsmedelshygieniska, bostadssanitära och arbetshygieniska förhållandena ombord på fartyg. Jag erinrar i sammanhanget om det kända förhållandet att för den ombordanställda är fartyget inte endast dennes arbetsplats utan också bostad och uppehållsort för långa tidsintervaller.

Med stöd av det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få framställa följande fråga:

Överväger statsrådet att låta utföra undersökningar beträffande lämpliga

metoder för en tillfredsställande kontroll av sanitära och arbetshygieniska förhållanden ombord på fartyg samt regler för beivrande av missförhållanden i detta avseende?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Ordet gavs härefter på begäran till herr **HOLMBERG** (h), som anförde:

Herr talman! Det är anledning till anmärkning mot statsrådet och chefen för finansdepartementet, varom remiss begäres till konstitutionsutskottet, inför vilket anledningen skall uppgivas.

Jämlikt § 57 riksdagsordningen skulle detta yttrande tillika med ett av herr Holmberg i sammanhang därmed avlämnat förseglat konvolut överlämnas till konstitutionsutskottet.

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 1, av herr *Geijer, Lennart, m. fl.*, angående statschefens ställning;

nr 2, av herr *Palm* och herr *Pettersson, Arne*, om viss utredning angående dagspressen;

nr 3, av herr *Pettersson, Arne*, och fru *Lundblad*, om inrättande av en statlig konstskola i Malmö;

nr 4, av herrar *Werner* och *Adolfsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till social hemhjälp;

nr 5, av herrar *Werner* och *Adolfsson*, angående det statliga stödet för åldringsbostäder;

nr 6, av herr *Peterson, Eric Gustaf, m. fl.*, angående entréavgifterna vid de statsunderstödda museerna;

nr 7, av fru *Segerstedt Wiberg* och fru *Hamrin-Thorell*, angående stödet till boxningssporten;

nr 8, av herr *Mattsson m. fl.*, angående resultatutjämnning vid beskattningen;

Meddelande ang. enkla frågor

nr 9, av herr *Sundin*, om restitution av skatt å bensin för skogsbrukets motorsågar;

nr 10, av herrar *Adolfsson* och *Werner*, om statliga åtgärder för inrättande av en mineralullfabrik;

nr 11, av herrar *Bengtson* och *Sundin*, om ersättning ur dödsbo för viss vård;

nr 12, av herr *Ernulf m. fl.*, angående försäkring för passagerare vid inrikes flygtrafik;

nr 13, av herr *Adolfsson*, om förslag till luftvårdslag;

nr 14, av herr *Dahlén m. fl.*, om sabbatsår;

nr 15, av herr *Olsson, Johan*, och herr *Svanström*, angående vissa pensionärers rätt till ersättning för sjukhusvård;

nr 16, av herr *Olsson, Johan, m. fl.*, angående det inkomstprövade tillägget till studiebidrag;

nr 17, av herr *Palm* och herr *Petersson, Arne*, om ändrade bestämmelser rörande arbetstillstånd för utlännning;

nr 18, av fru *Carlqvist m. fl.*, angående de hygieniska bestämmelserna för import av vilt;

nr 19, av herr *Johansson, Tage*, och herr *Hjorth*, angående användningen av engångsglas;

nr 20, av herr *Petersson, Erik Filip*, om inrättande av trafik haverikommissioner;

nr 21, av herr *Sundin* och herr *Carlsson, Harry*, angående folkpensionärsrabatter på statens järnvägars och postverkets bussar; samt

nr 22, av herrar *Werner* och *Adolfsson*, angående den äldre arbetskraftens utnyttjande.

På framställning av herr talmannen beslöts att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle uppföras sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades, att jämlikt § 20 i kammarrens ordningsstadga följande enkla frågor denna dag framstälts, nämligen

av herr *Strandberg (h)* till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet: »När avser Herr Statsrådet tillsätta den beredning rörande den högre tekniska utbildningens utbyggnad i Norrland varom riksdagen uttalat sig vid höstriksdagen 1965?»;

av herr *Petersson, Erik Filip, (fp)* till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet: »Avser Herr Statsrådet föranstalta om en utredning avseende de långsiktiga sociala och kulturella problem, som hör samman med en fortsatt invandring av nuvarande storlek till vårt land?»; samt

av herr *Strandberg (h)* till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet: »Avser Herr Statsrådet vidtaga några åtgärder med hänsyn till det bekymmersamma läge vari norrlandsindustrierna försatts genom bristande tillgång till havsisbrytare och därmed starkt förkortad seglationsperiod med åtföljande transportkostnadsökningar?»

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarrens sammanträde avslutades kl. 16.33.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Torsdagen den 13 januari

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Herr ANDERSSON, BIRGER, (s) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! För vart och ett av de val som skall förrättas vid detta plenum ber jag att få avlämna gemensamma listor. Listorna har godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen, och varje lista uppstår namn på så många personer som det ifrågasvarande valet avser.

Herr Andersson, Birger, avlämnade därefter ifrågasvarande listor, tjugusex till antalet.

Företogos val av föreskrivet antal ledamöter i de ständiga utskotten, nämligen åtta ledamöter i utrikesutskottet, tio ledamöter i konstitutionsutskottet, femton ledamöter i statsutskottet, tio ledamöter i bevillningsutskottet, åtta ledamöter i bankoutskottet, åtta ledamöter i första lagutskottet, åtta ledamöter i andra lagutskottet, åtta ledamöter i tredje lagutskottet, tio ledamöter i jordbruksutskottet och tolv ledamöter i allmänna beredningsutskottet.

Sedan de av herr Andersson, Birger, för dessa val avlämnade listorna, alla försedda med partibeteckningen »Den gemensamma listan», blivit i tur och ordning av herr talmannen upplästa och av kammaren godkända, befanns, att följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits å respektive listor, utsetts till

ledamöter i utrikesutskottet:

- herr Elmgren
- » Ericsson, John
- » Lundström
- » Holmberg
- » Andersson, Birger
- » Pettersson, Georg
- » Bengtson
- » Andersson, Axel

ledamöter i konstitutionsutskottet:

- herr Damström
- » Pettersson, Georg
- fru Segerstedt Wiberg
- herr Sveningsson
- » Olsson, Erik
- » Andersson, Torsten
- » Anderson, Carl Albert
- » Dahl
- » Dahlén
- » Hernelius

ledamöter i statsutskottet:

- herr Gillström
- » Näsström
- » Andersson, Axel
- fröken Andersson
- herr Persson, Einar
- » Andersson, Birger
- » Johansson, Ivar
- » Persson, Fritz
- » Jacobsson, Per
- » Virgin
- » Svensson
- fru Wallentheim
- herr Söderberg
- » Bengtson
- » Carlsson, Harry

ledamöter i bevillningsutskottet:

- herr Eriksson, Einar
- fröken Ranmark
- herr Stefanson
- » Nilsson, Yngve
- » Ericsson, John
- » Wörnberg
- » Elofsson
- » Johansson, Tage
- » Lundström
- » Jacobsson, Gösta

ledamöter i bankoutskottet:

- herr Geijer, Arne
- » Stähle
- » Hilding
- » Hansson, Gustaf Henry
- » Larsson, Åke
- » Palm

herr Larsson, Nils Theodor
» Åkerlund

ledamöter i första lagutskottet:

herr Svedberg, Erik
fröken Mattson

herr Ernulf
» Arvidson
» Hjorth
» Lundin
» Nilsson, Ferdinand
» Schött

ledamöter i andra lagutskottet:

fru Carlqvist
herr Strand
fru Hamrin-Thorell
herr Kaijser
» Larsson, Lars
fru Nilsson
herr Carlsson, Eric
» Edström

ledamöter i tredje lagutskottet:

herr Karlsson, Göran
» Kristiansson, Svante
» Alexanderson
» Ohlsson, Ebbe
» Johansson, Knut
» Jansson, Erik
» Gustafsson, Nils-Eric
» Åkesson

ledamöter i jordbruksutskottet:

herr Svedberg, Lage
» Mossberger

herr Hansson, Nils
» Eskilsson
» Hedström
» Magnusson
» Hermansson
» Augustsson
» Pettersson, Gunnar
» Isacson

ledamöter i allmänna beredningsutskottet:

herr Möller
» Sörlin
» Peterson, Eric Gustaf
» Enarsson
» Hellebladh
» Carlsson, Oscar
» Svanström
» Hedlund
» Nyman
» Hübinette
» Persson, Yngve
» Kristiansson, Axel

Anställdes val av sex revisorer för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning jämte sex suppleanter för dessa revisorer.

Den av herr Andersson, Birger, för detta val avlämnade listan, som bar partibeteckningen »Den gemensamma listan», hade följande utseende:

Damström, Karl A. Ledamot av första kammaren	Fru Carlqvist, Ingeborg H. Ledamot av första kammaren
Persson, V. Einar Ledamot av första kammaren	Fru Wallentheim, Annie E. E. Ledamot av första kammaren
Hansson, Nils B. Ledamot av första kammaren	Lundström, N. Birger Ledamot av första kammaren
Ohlsson, Ebbe Ledamot av första kammaren	Sveningsson, N. Ragnar Ledamot av första kammaren
Mossberger, Eric G. V. Ledamot av första kammaren	Jansson, A. Erik Ledamot av första kammaren
Hermansson, Herbert E. Ledamot av första kammaren	Larsson, Nils H. Theodor Ledamot av första kammaren

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades hava blivit utsedda till statsrevisorer herrar Damström, Einar Persson, Nils Hansson, Ebbe Ohlsson, Mossberger och Hermansson ävensom till suppleanter för dem respektive fru Carlqvist, fru Wallentheim samt herrar Lundström, Sveningsson, Erik Jansson och Nils Theodor Larsson.

Företogs val av tjugufem ledamöter i riksdagens krigsdelegation jämte tjugufem suppleanter för dessa ledamöter.

Den av herr Andersson, Birger, avlämnade lista, som gällde detta val, bar partibeteckningen »Den gemensamma listan» och hade följande utseende:

Sträng
Andersson, Sven
Boheman
Holmberg
Strand
Stähle
Johansson, Ivar
Ericsson, John
Lundström
Virgin
Näsström
Svedberg, Erik
Elmgren
Bengtson
Andersson, Axel
Eskilsson
Andersson, Birger
Mossberger
Pettersson, Georg
Dahlén
Hernelius
Geijer, Arne
Andersson, Torsten
Hamrin-Thorell, fru
Mattson, fröken

Lindström, fru
Lange
Jacobsson, Per
Nilsson, Yngve
Holmqvist
Aspling
Hermansson
Palme
Hansson, Nils
Ohlsson, Ebbe
Kling
Eriksson, Einar
Möller
Sundin
Alexanderson
Sveningsson
Persson, Fritz
Petersson, Bertil
Larsson, Lars
Segerstedt Wiberg, fru
Stenberg, fröken
Palm
Larsson, Nils Theodor
Hilding
Myrdal, fru

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades hava blivit utsedda till ledamöter i riksdagens krigsdelegation herrar Sträng, Sven Andersson, Boheman, Holmberg, Strand, Stähle, Ivar Johansson, John Ericsson, Lundström, Virgin, Näsström, Erik Svedberg, Elmgren, Bengtson, Axel Andersson, Eskilsson, Birger Andersson, Mossberger, Georg Pettersson, Dahlén, Hernelius, Arne Geijer och Torsten Andersson, fru Hamrin-Thorell samt fröken Mattson ävensom till supp-

leanter för dem respektive fru Lindström, herrar Lange, Per Jacobsson, Yngve Nilsson, Holmqvist, Aspling, Hermansson, Palme, Nils Hansson, Ebbe Ohlsson, Kling, Einar Eriksson, Möller, Sundin, Alexanderson, Sveningsson, Fritz Persson, Bertil Petersson och Lars Larsson, fru Segerstedt Wiberg, fröken Stenberg, herrar Palm, Nils Theodor Larsson och Hilding samt fru Myrdal.

Anställdes val av åtta medlemmar i Nordiska rådet för tiden intill dess val nästa gång äger rum.

Den av herr Andersson, Birger, för detta val avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

herr Andersson, Birger
 » Pettersson, Georg
 » Lundström
 » Holmberg
 fröken Ranmark
 herr Geijer, Arne
 » Sundin
 fru Segerstedt Wiberg

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till medlemmar i Nordiska rådet.

Företogs val av en ledamot i riksdagens löne delegation för återstående delen av valperioden 1965—1968 efter herr Nilsson, Hjalmar.

Den av herr Andersson, Birger, avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» namnet

herr Svedberg, Erik

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades den å listan upptagna personen hava blivit utsedd till ledamot i riksdagens löne delegation.

Anställdes val av suppleanter till förut bestämt antal i de ständiga utskotten, nämligen åtta suppleanter i utrikesutskottet, tolv suppleanter i konstitutionsutskottet, tjugusju suppleanter i statsutskottet, fjorton suppleanter i bevillningsutskottet, elva suppleanter i bankoutskottet, tolv suppleanter i första lagutskottet, tretton suppleanter i andra lagutskottet, tretton suppleanter i tredje lagutskottet, fjorton suppleanter i jordbruksutskottet och sjutton suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

Sedan de av herr Andersson, Birger, för dessa val avlämnade listorna, alla försedda med partibeteckningen »Den gemensamma listan», blivit i tur och ordning av herr talmannen upplästa och av kammaren godkända, befanns, att följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits å respektive listor, utsetts till

suppleanter i utrikesutskottet:

herr Geijer, Arne
 » Möller
 » Dahln
 » Virgin
 » Palm
 fröken Mattson
 herr Johansson, Ivar
 » Hernelius

suppleanter i konstitutionsutskottet:

herr Sörlin
 » Dahlberg
 » Sörenson
 fröken Stenberg
 herr Palm
 » Pettersson, Karl
 » Pettersson, Harald
 » Andersson, Sten
 » Tistad
 » Svenungsson
 » Elmgren
 » Carlsson, Eric

suppleanter i statsutskottet:

herr Mårtensson
 » Petersson, Bertil
 » Edström
 » Kaijser
 » Gustavsson, Bengt
 » Larsson, Herbert
 » Larsson, Nils Theodor
 » Persson, Ragnar
 » Peterson, Eric Gustaf
 » Holmberg
 fru Myrdal
 herr Hjorth
 » Rönberg
 » Dahln
 » Larsson, Thorsten
 » Åkerlund
 » Wååg
 » Persson, Yngve
 » Sundin

herr Gustafsson, Nils-Eric

- » Nyman
- » Wallmark
- » Pettersson, Harald
- » Eriksson, Karl-Erik
- » Strandberg
- » Wirtén
- » Olsson, Johan

suppleanter i bevillningsutskottet:

herr Möller

- » Wirmark
- » Petersson, Erik Filip
- » Enarsson
- » Hellebladh
- » Jansson, Paul
- » Sundin
- » Jansson, Erik
- » Skårman
- » Ottosson
- » Pettersson, Arne
- » Stadling
- » Mattsson
- » Tistad

suppleanter i bankoutskottet:

herr Rönnerberg

- » Lundin
- » Stefanson
- » Lundberg
- » Larfors
- » Olsson, Manne
- » Mattsson
- » Andersson, Sten
- » Carlsson, Harry
- » Ottosson
- » Wikberg

suppleanter i första lagutskottet:

herr Larfors

- » Hedlund

fru Segerstedt Wiberg

herr Jacobsson, Gösta

- » Karlsson, Helge
- » Palm
- » Svanström
- » Carlsson, Oscar
- » Hilding
- » Lidgard

fru Ohlsson, Lilly

herr Olsson, Johan

suppleanter i andra lagutskottet:

herr Geijer, Lennart

- » Dahlberg
- » Petersson, Erik Filip
- » Hübinette
- » Wanhainen
- » Magnusson
- » Larsson, Thorsten
- » Högström
- » Kilsmo
- » Blomquist

fru Olsson, Elvy

herr Eriksson, Karl-Erik

- » Kristiansson, Axel

suppleanter i tredje lagutskottet:

herr Larsson, Herbert

- » Wirmark
- » Hansson, Nils
- » Schött
- » Geijer, Lennart
- » Jansson, Paul
- » Sundin
- » Larsson, Åke
- » Pettersson, Gunnar
- » Lidgard
- » Hansson, Torsten
- » Ernulf
- » Nilsson, Ferdinand

suppleanter i jordbruksutskottet:

herr Olsson, Manne

- » Wanhainen
- » Åkesson
- » Sveningsson
- » Kristiansson, Svante
- » Svedberg, Erik
- » Pettersson, Harald

fru Lundblad

herr Skårman

fru Hultell

herr Lokander

- » Wikberg
- » Lundberg
- » Kristiansson, Axel

suppleanter i allmänna beredningsutskottet:

herr Gustavsson, Bengt

- » Mårtensson

fru Hamrin-Thorell

- » Hultell

herr Petersson, Bertil

fru Myrdal
 » Olsson, Elvy
 herr Karlsson, Helge
 » Kilsmo
 fröken Stenberg
 herr Wååg
 » Hansson, Torsten
 » Sörenson
 » Mattsson
 » Blomquist
 » Wirtén
 » Olsson, Johan

I samband med valet av suppleanter i utrikesutskottet beslöts, på framställning av herr talmannen, att riksdagens kanslideputerade genom utdrag av protokollet skulle underrättas om kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

Företogs val av åtta suppleanter för de av kammaren valda medlemmarna i Nordiska rådet för tiden intill dess val nästa gång äger rum.

Den av herr Andersson, Birger, avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

herr Larsson, Lars
 » Johansson, Tage
 » Andersson, Axel
 » Hernelius
 » Palm
 » Jansson, Paul
 » Carlsson, Eric
 » Björkman

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i Nordiska rådet.

På framställning av herr talmannen beslöts att riksdagens kanslideputerade genom utdrag av protokollet skulle underrättas om kammarens val av medlemmar och suppleanter i Nordiska rå-

det samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels ock till skrivelse till Konungen med anmälan om de förrättade valen.

Anställdes val av två suppleanter i riksdagens lönedelegation för återstående delen av valperioden 1965—1968 efter herrar Wärnberg och Erik Svedberg.

Den av herr Andersson, Birger, för detta val avlämnade listan upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

herr Hjorth
 » Pettersson, Arne

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i riksdagens lönedelegation.

Kammaren beslöt, på framställning av herr talmannen, att riksdagens kanslideputerade genom utdrag av protokollet skulle underrättas om kammarens val av ledamot och suppleanter i riksdagens lönedelegation samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om de förrättade valen.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade berättelse till 1966 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Föredrogs och hänvisades till lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 4, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål;

nr 5, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 274 § lagen den 17 juni 1948 (nr 433) om försäkringsrörelse, m. m.; och

nr 6, med förslag till lag angående ändring i lagen den 26 februari 1960

(nr 22) om statlig krigsförsäkring, m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 7, angående livränta till vissa personer.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse nr 8, med tillkännagivande att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Rune Hermansson att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kanslideputerade.

Föredrogs och hänvisades till lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 9, med förslag till lag angående ändring i lagen den 27 november 1953 (nr 688) om hälso- och sjukvård vid krig och andra utomordentliga förhållanden (krigssjukvårdslag), m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 10, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin, m. m.

Föredrogs och hänvisades motionerna nr 1 och 2 till konstitutionsutskottet,

motionerna nr 3—7 till statsutskottet, motionerna nr 8 och 9 till bevillningsutskottet,

motionen nr 10 till bankoutskottet, motionerna nr 11—18 till lagutskott samt

motionerna nr 19—22 till allmänna beredningsutskottet.

Vid föredragning av riksdagens revisorers berättelse över den år 1965 av dem verkställda granskningen av stats-

verket hänvisades berättelsen, såvitt den avsåge §§ 1 och 2 till konstitutionsutskottet, §§ 18 och 21—24 till bevillningsutskottet, §§ 3 och 37 till lagutskott, § 33 till jordbruksutskottet, §§ 27—29 och 38 till allmänna beredningsutskottet samt i övrigt till statsutskottet.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens revisorers berättelser

dels över den år 1965 av dem verkställda granskningen av riksbanken,

dels ock över den år 1965 av dem verkställda granskningen av riksgäldskontoret.

Föredrogs och hänvisades till lagutskott

dels justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse,

dels ock militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 11, angående avveckling av stödet till odling av spånadslin och hampa; samt

nr 14, med förslag till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475).

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och herrar vice talmän i riksdagens första kammare samt de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta befattningshavare hos kammaren, den 12 januari 1966.

Herrar deputerade beslöto, att kanslätjänstemännen skulle tills vidare ut-

Interpellation ang. statstjänstemännens bisysslor

göras av en notarie, tre förste stenografer, tolv stenografer, en reservstenograf, en förste kanslist samt sju kanslister, därav en tillika registrator, två kansliskrivare och en kontaktman riksdag—skola, och skulle den senares arbetsuppgifter tills vidare avvägas så, att de motsvarade två tredjedels kanslistlön. Därjämte skulle tills vidare anställas erforderlig skrivhjälp för biträde åt stenograferna och i kansliet.

För tjänstgöring tills vidare antogo herrar deputerade såsom

notarie (stomnotarie):

Gemert, Solveig, fru;

förste stenografer:

Stäckig, Sven, redaktör,
Ekman, Ernst L., redaktör, och
Julin, Gösta, redaktör;

stenografer:

Eriksson, Arnold, fil. kand.,
Grass, Nils, byrådirektör,
Lagerström, Lennart, biträdande direktör,
Nilsson, Lars, pol. mag.,
Elfner, Tord, t.f. byrådirektör,
Wickberg, Sven, fil. mag.,
Gunnarson, Bengt, advokat,
Svahnström, Bertil, redaktör,
Holmberg, Bo,
Löfling, Arne, fil. kand.,
Nilsson, Ingrid, fru, och
Larsson, Arne;

förste kanslist:

Stenwall, Wilhelm, f. d. byråsekreterare;

kanslist, tillika registrator:

af Petersens, Fritz, byrådirektör;

kanslister:

Bexelius, Erland, jur. kand.,
Moks, Leo, byrådirektör, och
Westlund, Göran, förste kanslisekreterare;

kanslister (kansliskrivare):

Bock, Ingeborg, fru, och
Göransson, Gertie, fru;

kanslist, tillika kontaktman riksdag—skola:

Hanselid, Hans-Olof, adjunkt;

skrivpersonal:

Backman, Maj-Britt, fru,
Lindeke, Ewa, fru,
Roos, Gun, fru,
Skoog, Gudrun, fru, och
Ulvesand, Inga-Britt, fru;

reservstenograf:

Ejderfors, Kerstin, fru.

Det skulle antecknas, att fru Gemert, Stenwall, af Petersens, fru Göransson och Hanselid redan den 1 samt Ekman, Eriksson och Bexelius den 10 på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Det skulle åligga den sålunda antagna personalen att vid behov och i den mån ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

På därom gjord ansökan beviljades kanslisten fru Ingeborg Bock tjänstledighet för havandeskap från och med den 1 januari 1966 till och med den 5 februari 1966 samt därefter tjänstledighet för enskilda angelägenheter till och med den 31 mars 1966.

År och dag som ovan.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Interpellation ang. statstjänstemännens bisysslor

Herr SUNDIN (cp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Under senare tid har ett par fall, där statliga tjänstemän innehafvt bisysslor, väckt berättigad uppmärksamhet. De har gjort det inte så mycket på grund av att de förekommit, som på grund av bisysslornas art. Det gäller personer som innehar ansvarsfulla och inflytelserika poster, varför det finns anledning att noga uppmärk-

Interpellation ang. statstjänstemännens bisysslor

samma utvecklingen på detta område. Liknande företeelser har påpekats i 36 § i riksdagens revisorers berättelse.

Av den statstjänstemannalag som antogs 1965 framgår den principiella uppfattningen om bisysslor av nämnda slag. I lagens 13 § heter det: »Tjänsteman må ej åtaga sig uppdrag eller utöva verksamhet som kan rubba förtroendet till hans oväld i tjänsteutövningen. Närmare bestämmelser härom meddelas för vissa fall i lag och i övrigt av Konungen.»

Det har här gällt att tillgodose statens intresse av att vederbörande tjänsteman inte eftersätter sina uppgifter på grund av annat arbete. Men dessutom har det ansetts ur allmän synpunkt nödvändigt att förhindra privata intressen att få obehörigt inflytande över tjänstemannen. Det är självfallet av yttersta vikt att allmänhetens förtroende för statliga myndigheter är det allra bästa.

Då det gäller bisysslor av den art som förekommit är lagens syfte av intresse. Även om en tjänstemans personliga integritet är helt oantastlig, så är det ändå för allmänheten omöjligt att undvika misstankar om att solidariteten är splittrad. Denna risk måste vara så mycket större om bisysslan förekommer inom områden som vederbörande i sin egenkap av statstjänsteman har att bevaka och granska för samhällets räkning. Man kan inte utan vidare nonchalera att allmänheten reagerar för dylika saker. Det måste vara en angelägenhet av yttersta vikt för statsmakterna att tillse att förtroendet för statens tjänstemän bibehålles genom klara och entydiga regler för rätten att inneha bisyssla.

Med hänvisning till det anförda hemställas om kammarens tillstånd att till hans excellens herr statsministern få framställa följande fråga:

Har eders excellens för avsikt att vidtaga åtgärder för att eliminera den risk för ett minskat förtroende för statstjänstemännen som kan föreligga hos allmänheten på grund av åberopad förekomst av bisysslor?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spørsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 23, av herr *Nyman* och herr *Jacobsson, Per*, om förtidspension åt vissa vårdnadshavare;

nr 24, av herr *Petersson, Erik Filip*, och herr *Carlsson, Harry*, om kostnadsfri medicin till folkpensionärer;

nr 25, av herrar *Wallmark* och *Schött*, angående finansieringen av vuxenutbildningen;

nr 26, av herr *Carlsson, Harry*, och herr *Nyman*, om åtgärder för bibehållande av det äldre bostadsbeståndet; samt

nr 27, av herr *Wirtén m. fl.*, angående användningen av engångsglas.

På framställning av herr talmannen beslöts att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.26.

In fidem

Fritz af Petersens